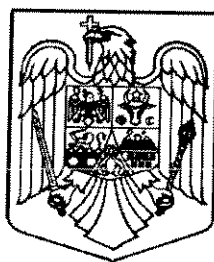

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 886

din 20 august 2013

Ca urmare a solicitării Președintelui Comitetului de conducere interimară a Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat privind invalidarea hotărârii Comisiei nr. 2 din data de 16 aprilie 2013, referitoare la posibilitatea judecătorilor și procurorilor de a face parte dintr-o organizație masonică, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a reținut următoarele:

În considerarea rolului esențial ce revine judecătorilor și procurorilor pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cât și a necesității de a veghea ca responsabilitățile judiciare să fie corect exercitate, prin Legea nr. 303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost adoptat statutul judecătorilor și procurorilor.

Unul dintre principiile fundamentale ale acestei legi consacră obligația judecătorilor și procurorilor ca prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să

asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la proces, indiferent de calitatea acestora și să respecte standardele de conduită impuse de onoare și demnitatea profesiei.

Independența judecătorului este indispensabilă unei justiții imparțiale, potrivit legii.

Conform dispozițiilor art. 9 alin. (1) și (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, adoptat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/2005:

„(1) Judecătorii și procurorii trebuie să fie imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, fiind obligați să decidă în mod obiectiv, liberi de orice influențe.

(2) Judecătorii și procurorii trebuie să se abțină de la orice comportament, act sau manifestare de natură să altereze încrederea în imparțialitatea lor.

În vederea respectării, protejării și promovării independenței sistemului judiciar, în capitolul II al Legii nr. 303/2004 sunt enumerate exhaustiv cazurile de incompatibilitate și interdicțiile stabilite pentru judecători și procurori.

Astfel, potrivit art. 5 din acest capitol:

„Art. 5 (1) Funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, precum și a celor de instruire din cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Grefieri, în condițiile legii.

(2) Judecătorii și procurorii sunt obligați să se abțină de la orice activitate legată de actul de justiție în cazuri care presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de înfăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății, cu excepția cazurilor în care conflictul de interese a fost adus la cunoștință, în scris, colegiului de conducere al instanței sau conducătorului parchetului și s-a considerat că existența conflictului de interese nu afectează îndeplinirea imparțială a atribuțiilor de serviciu.”

Alte dispoziții care vin să completeze tabloul incompatibilităților și interdicțiilor impuse judecătorilor și procurorilor se regăsesc în cuprinsul art. 7, 8 și 9 din Legea 303/2004, precum și al art. 101 – 107 din Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit art. 11 alin. (3) din aceeași lege, „judecătorii și procurorii pot fi membri ai societăților științifice sau academice, precum și ai oricăror persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial”. Față de dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, magistrații nu pot ocupa însă nicio funcție, nici măcar în asociațiile non-profit, putând fi doar membri, dacă acestea sunt legal înregistrate ca organizații neguvernamentale și își desfășoară activitatea în limitele statutului avut în vedere de instanța de judecată la momentul înregistrării ONG-ului în registrul special.

O dispoziție similară este statuată în mod expres și în cuprinsul Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor, respectiv în art. 6 alin. (3), care prevede că „Judecătorii și procurorii pot fi membri ai societăților civile sau academice, precum și ai oricăror persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial.”

În ceea ce privește practica anterioară a Consiliului Superior al Magistraturii, este de menționat ședința Plenului din data de 22 februarie 2007, în care s-a luat act de Nota Inspecției Judiciare nr. 1479/IJ/1305/SIJ/2006, prin care s-a apreciat că apartenența unui judecător/procuror la o organizație masonă nu reprezintă o incompatibilitate *de plano*, nu reprezintă un impediment pentru menținerea în magistratură.

Pentru a se aprecia astfel, s-au avut în vedere obiectul, scopul și activitățile asociației francmasonice, constituită în România ca persoană juridică de drept privat, neguvernamentală, apolitică și fără scop patrimonial și dispozițiile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Or, de la acel moment și până în prezent nu au intervenit elemente care să determine modificarea acestei jurisprudențe. Astfel, dispozițiile art. 11 alin.3 din Legea nr. 303/2004, care prevăd posibilitatea judecătorilor și procurorilor de a fi membri ai societăților științifice sau academice, precum și ai oricăror persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial, nu au fost modificate până în prezent.

Mai mult, prin Hotărârea Guvernului nr. 561/15 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 344 din 20 aprilie 2004, s-a prevăzut că „Se recunoaște Asociația *"Marea Lojă Națională din România"*, persoană juridică de drept privat, fără scop patrimonial, cu sediul în municipiul București, str. Theodor Speranția nr. 102, bl. S26, ap. 2, sectorul 3, ca fiind de utilitate publică”.

Totodată, Judecătoria sectorului 2 București a comunicat copie certificată a „Statutului Marii Loje Naționale din România”, procesele verbale ulterioare (din data de 24.06.2000, 05.11.2000, 08.11.2003, 06.11.2010), precum și cererea de înscriere a modificărilor adresată de Asociație, Judecătoriei sectorului 3.

Rezultă că în România este constituită Marea Lojă Națională, asociație înființată ca persoană juridică de drept privat, neguvernamentală, apolitică și fără scop patrimonial. Asociația este înregistrată la Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la Judecătoria sectorului 2 București, sub nr.11 din 16.07.2012, dosar nr. 9869/301/2012 al Judecătoriei sectorului 3 București.

Obiectul, scopul și activitățile asociației prevăzute ca atare în statutul aflat în prezent la Judecătoria sectorului 2 București, constau în acțiuni educative, umanitare și social filantropice.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat constant în sensul că exigența de imparțialitate impusă de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului se analizează într-un dublu sens: pe de o parte, are în vedere un demers subiectiv constând în încercarea de a determina convingerea personală a unui

judecător într-o anumită împrejurare, iar pe de altă parte, un demers obiectiv ce urmărește a determina dacă judecătorul oferă toate garanțiile suficiente pentru a exclude, în ceea ce îl privește, orice bănuială legitimă.

În cauza *Kiiskinen versus Finlanda*, Curtea Europeană a decis că faptul de a fi mason nu împiedică în sine exercitarea funcției de judecător. Pentru a constitui o cauză de recuzare a magistratului este necesar a se demonstra că judecătorul, cunoscut ca mason, a avut anumite prejudecăți determinate de apartenența comună la francmasonerie cu una dintre părți și din acest motiv ar fi putut fi părtinitor.

Așadar, lipsa de imparțialitate nu se examinează în abstract, ci în fiecare caz în parte, pentru a se putea decide dacă natura și intensitatea legăturii în discuție este în măsură să denote părtinirea judecătorului.

Posibilitatea judecătorilor/procurorilor de a face parte din orice asociații fără scop patrimonial, inclusiv mase, nu contravine normelor legale care reglementează incompatibilitățile și interdicțiile, în măsura în care asociațiile respective sunt înregistrate legal, îndeplinesc condițiile prevăzute de art.11 alin. (3) din Legea 303/2004 și de art. 6 alin. (3) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, și funcționează în limitele scopului și activităților declarate și autorizate de către instanțele judecătorești prin hotărârile privind înscrierea în Registrul persoanelor juridice fără scop patrimonial.

În situația în care, pe lângă activitățile care se circumscriu scopului declarat, o asociație este înregistrată formal cu un scop, dar funcționează în fapt ca o asociație secretă, având alte scopuri decât cel declarat, este necesar a fi avute în vedere și dispozițiile art. 40 alin. (4) din Constituția României, republicată, conform cărora „Asociațiile cu caracter secret sunt interzise”. Dintr-o asemenea asociație secretă, interzisă chiar de Constituție, în mod evident, un judecător/procuror nu poate face parte. Această situație trebuie însă dovedită și analizată în fiecare caz în parte, neputând fi prezumată *a priori*.

Pe de altă parte, așa cum s-a arătat mai sus, judecătorii și procurorii sunt obligați să se abțină de la orice activitate legată de actul de justiție sau în cazuri care presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de înfăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății – art. 5 alin. (2) din Legea nr. 303/2004.

Astfel, potrivit art. 111 alin. (1) din Legea nr. 161/2003, judecătorii și procurorii trebuie să depună o declarație de interese, pe propria răspundere, cu privire la funcțiile și activitățile pe care le desfășoară, cu excepția celor legate de mandatul sau funcția publică pe care o exercită.

În conformitate cu dispozițiile art. 4 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, modificată, judecătorii și procurorii au obligația de a actualiza anual declarațiile de interese, cel mai târziu la data de 15 iunie.

Printre aceste funcții și activități care se includ în declarația de interese se numără, potrivit art. 111 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 161/2003, și calitatea de membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale.

În acest sens, în formularul tipizat al declarației de interese, ce constituie Anexa nr. 2 la Legea nr. 176/2010 (formular ce se regăsește atât pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii, cât și a Agenției Naționale de Integritate), una dintre rubrici se referă tocmai la calitatea de membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale.

Cum Marea Lojă Națională este o asociație neguvernamentală, rezultă că judecătorii și procurorii care sunt membri ai acestei asociații au obligația de a menționa această calitate în cuprinsul declarației anuale de interese.

Față de cele expuse, în temeiul art. 23 alin. (1) și (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 – Posibilitatea judecătorilor și procurorilor de a face parte din asociații fără scop patrimonial nu contravine normelor legale care reglementează incompatibilitățile și interdicțiile, în măsura în care organizațiile respective sunt înregistrate legal, îndeplinesc cerința prevăzută în art. 11 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în art. 6 alin. (3) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/2005, și funcționează în limitele scopului și activităților declarate și autorizate de către instanțele judecătorești prin hotărârile privind înscrierea în Registrul persoanelor juridice fără scop patrimonial.

Art. 2 – Un magistrat nu poate face parte din asociații secrete, interzise de art. 40 alin. (4) din Constituția României, republicată. Dacă o asociație înregistrată legal cu un scop funcționează în fapt ca o asociație secretă, având alte scopuri decât cel declarat, acest fapt trebuie dovedit în fiecare caz în parte, neputând fi prezumat.

Art. 3 – Judecătorii și procurorii au obligația de a completa calitatea de membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale, inclusiv cele masonice, în cadrul declarației de interese prevăzută de art. 5 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind

statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, modificată.

Data în București, la 20 august 2013.

**PREȘEDINTE,
PROCUROR OANA ANDREA SCHMIDT-HĂINEALĂ**

